

PROBLEMATIKA OCEŇOVÁNÍ KOMERČNÍCH BANK V POSTCOVIDOVÉ DOBĚ[#]

Milan Hrdý*

Úvod

Oceňování komerčních bank patří mezi velmi zajímavé a specifické oblasti oceňování podnikatelských subjektů. Jedná se o oblast, která nebyla poměrně dlouhou dobu komplexněji řešena a teprve v posledních dvaceti letech dochází postupně k jejímu podrobnějšímu zpracování. Zprvu se v polovině devadesátých let objevily publikace týkající se oceňování komerčních bank, např. Miller (1995) nebo Hazel (1996), později pak i publikace zabývající se oceňováním finančních institucí, např. Rezaee (2001) nebo Damodaran (2009). V ČR se oceňováním komerčních bank a dalších finančních institucí zabýval komplexně Hrdý (2005), později se zaměřením na oceňovací standardy pro banky (Hrdý, 2011), na pojišťovny (Hrdý, Ducháčková, 2011) či investiční společnosti a investiční fondy nebo penzijní společnosti (Hrdý, 2013 a 2015). Oblastí oceňování komerčních pojišťoven se zabývala také Hejduková (2009, 2010) a Králík (2007) a důležitou roli hrála také identifikace diskontní úrokové míry pro banky a další finanční instituce (Hrdý, 2012). Do oceňovacích postupů byly zahrnuty též nové poznatky (Hrdý, 2016), např. tzv. Excess Return Model, jakožto jedna z modifikací klasického přístupu na bázi EVA. Model pracuje s hodnotami návratnosti vlastního kapitálu, nákladů vlastního kapitálu a s účetní hodnotou vlastního kapitálu. I když se jistě jedná o zajímavý přístup, nebere do úvahy plně potenciál oceňované banky a směřuje spíše ke spodní hranici ocenění, podobně jako je tomu např. v případě známého obligačního cenového modelu. Byly rovněž představeny některé speciální násobitele v případě oceňování metodou tržního srovnání. K nejzajímavějším jistě patří ukazatel cena/počet poboček banky (Massari, Gianfrate a Zanneti (2014).

Oceňovací postupy pro banky a další finanční instituce vycházely povětšinou z obecných oceňovacích postupů, do kterých byla promítnuta specifika jednotlivých finančních institucí. Mezi tato specifika patří např. práce s peněžními prostředky svěřených od klientů, z toho vyplývající vysoké zadlužení, poskytování úvěrů a shromažďování peněžních prostředků od drobných střadatelů. Dalšími specifiky jsou poměrně silná regulace v příslušných odvětvích, dodržování ukazatele kapitálové přiměřenosti, zisk z různých činností, např. úvěrové, investiční, finanční, z poplatků a provizí, existence mnoha poboček apod. Na základě těchto specifik a se znalostí obecných oceňovacích postupů byly postupně vypracovány návrhy oceňovacích standardů pro banky (Hrdý, 2011), pro pojišťovny (Hrdý, Ducháčková, 2011), pro investiční společnosti, investiční fondy (Hrdý, 2013) a dále pak pro investiční společnosti a investiční fondy podle nového zákona č. 240/2013 o inves-

Článek byl zpracován s využitím prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj vědy a výzkumu na FFÚ VŠE IP 100040.

* Doc. JUDr. Ing. Milan Hrdý, Ph.D. et Ph.D. – docent na Katedře financí a oceňování podniku Fakulty financí a účetnictví VŠE Praha.

tičních společnostech a investičních fondech (Hrdý, 2015). V zásadě byly identifikovány všechny základní přístupy k oceňování podnikatelských subjektů, tj. výnosové ocenění, ocenění metodou tržního srovnání, ocenění majetkové, přičemž oceňování výnosovou metodou ve své podstatě vychází z odnímatelného čistého výnosu na bázi dividendového potenciálu, protože tak nejlépe je možné postihnout skutečnost, že finanční instituce mají zisk z různorodých činností a zisk z těchto jednotlivých činností se plánuje specifickým způsobem a že v případě finančních institucí nehraje výkaz cash flow tak významnou roli, jako je tomu v případě klasických podniků a jednotlivé operace jsou obvykle podloženy reálnými peněžními prostředky. Vedle toho je možné využít také specifickou metodu obligačního cenového modelu, který vychází ze skutečnosti, že poměr tržní ceny a čisté hodnoty aktiv je stejný jako poměr návratnosti vlastního kapitálu a nákladů vlastního kapitálu. Pro diskontování budoucích peněžních toků se používají náklady vlastního kapitálu odvozené buď na bázi dividendového růstového modelu, nebo na bázi linie kapitálového trhu, nebo s využitím stavebnicové metody. V případě využití linie kapitálového trhu hraje významnou roli správná identifikace koeficientu beta, který u finančních institucí má tendenci se pohybovat kolem hodnoty jedna. Veškeré tyto skutečnosti byly shrnuty v publikaci Hrdý, M., aj. (2017).

Specifickou oblastí při oceňování bank je také práce s rizikem. Je nutné brát do úvahy všechna rizika, se kterými se v oblasti bankovníctví setkáváme, a to sice riziko úvěrové, tržní, likviditní, provozní (operační) riziko, úrokové riziko a další rizika včetně rizika reputačního, rizika odměňování, rizika právního apod. Významnou roli při řízení bankovních rizik hraje ukazatel kapitálové přiměřenosti, který zohledňuje tato uvedená rizika. Tato bankovní rizika hrají významnou roli při aplikaci jednotlivých metod oceňování, zejména při oceňování výnosovém. Práce s rizikem se zde projevuje již při analýze interních a externích faktorů, která je specifická pro oblast komerčních bank, dále pak při standardní finanční analýze a dále pak při sestavování finančního plánu, jakožto výchozího podkladu pro identifikaci odnímatelného čistého výnosu neboli dividendového potenciálu. Jedná se zejména o plánování rezerv a opravných položek a také o ukazatel kapitálové přiměřenosti, kdy je především třeba identifikovat, zda není nutné v důsledku zvýšených rizik či zvýšenému rozsahu prováděných činností navýšit ze zisku kapitálový polštář a tím snížit dividendový potenciál neboli výnosové ocenění komerční banky.

Cílem tohoto příspěvku proto bude analýza skutečnosti, zda situace v souvislosti se SARS-CoV-2 neměla zásadnější vliv na tato rizika i na samotný proces oceňování komerčních bank. Je možné vymezit jednoduchou hypotézu, že vzhledem k velmi dobrému finančnímu zdraví českých komerčních bank a jejich vysoké stabilitě, by k zásadnějším negativním změnám na proces jejich oceňování nemělo dojít. Základními metodickými nástroji bude analýza daného stavu, metoda komparace současného stavu s novými poznatky a také finální syntéza s eventuálními doporučeními pro oblast oceňování komerčních bank.

1. Ekonomika a bankovní sektor v covidové době

Krise způsobená SARS-CoV-2 měla silný dopad na ekonomickou situaci ve světě i v České republice. Podobně jako v případě jiných krizí na řadu přišly fiskální i monetární zásahy příslušných zemí včetně České republiky. Vzhledem ke zkušenostem z období předcházejících krizí byla přijímaná opatření pružnější a také efektivnější s využitím pokročilejších informačních technologií.

Fiskální politika se soustředila zejména na okamžité stimuly ve formě např. navýšených výdajů na zdravotnictví, zvýšení podpor v oblasti podpory zaměstnanosti, finanční pomoc především pro malé a střední podniky a také drobné živnostníky včetně poskytování příslušných záruk. Došlo k výraznému zvýšení prostředků sociálního pojištění (zabezpečení) v souvislosti např. s vyplácením nemocenské, zabezpečení dostupného bydlení včetně energií apod. Měnová politika se soustředila na uvolňování měnových podmínek a také na snižování úrokových sazeb, což ale pak následně vedlo i v souvislosti s válkou na Ukrajině k silným inflačním tlakům.

Situace se projevila dopadem i na bankovní sektor v České republice, i když vzhledem k dobremu finančnímu zdraví našich bank byl tento dopad výrazně nižší než v např. v zemích Evropské unie. Byl cítit výrazně větší tlak na bankovní sektor k podpoře podnikatelských subjektů, ale i nepodnikatelských fyzických osob. Česká národní banka (ČNB) přijala příslušná opatření týkající se reakce bankovního sektoru na krizi SARS-CoV-2 (ČNB, 2020). Jednalo se zejména o odložení splátek úvěrů v souvislosti se zákonem č. 177/2020 Sb., kdy podnikatelé, kteří měli prokázaný výpadek příjmů, mohli požádat o odložení splátek svých úvěrů o tři až šest měsíců. Česká národní banka také snížila proticyklickou kapitálovou rezervu pro úvěry bank umístěné v České republice z předchozí úrovně 1,75 % na 1 %. Toto rozhodnutí znamenalo, že banky potřebovaly pro poskytnutí každého úvěru do domácí ekonomiky méně kapitálu než v předchozím období. Vytvořil se tak prostor pro podporu podnikatelských subjektů zasažených koronavirovou krizí. Tím byly sníženy negativní dopady této krize na celý podnikatelský sektor. Postupně však byla tato hodnota zvýšena až na 2,5 % v roce 2022 s cílem opětovného pokrytí běžné úrovně rizika. Pro posílení „kapitálové odolnosti“ bylo komerčním bankám doporučeno omezit vyplácení dividend. Omezení výplaty dividend pro roky 2019 a 2020 byly následně zrušeny s tím, že v roce 2021 záviselo na rozhodnutí konkrétních bank, zda a v jaké výši budou vyplácet dividendy, avšak s doporučením ČNB vyčkat až na výsledky hospodaření právě za rok 2021 (ČNB, 2021). Byl preventivně zvýšen týdenní počet měnových operací k dodávání likvidity bankám. Výrazně byla rovněž zmírněna doporučení pro posuzování nových hypoték. Zvýšil se limit hypotéky v poměru k hodnotě zastavované nemovitosti z 80 na 90 %. Rozvolnil se rovněž poměr celkové dluhové služby a čistého měsíčního příjmu žadatele o úvěr na 50 % z původních 45 %, na základě čehož došlo ke snížení minimální výše příjmu potřebnou pro obsluhu příslušného dluhu.

Na anticovidových opatřeních se podílela také Česká bankovní asociace (ČBA), která se podílela mimo jiné na přípravě záručního programu COVID-2 a COVID-3 týkající se záruk za úvěry poskytované malým a středním podnikům, drobným živnostníkům a také pružnějšího vyřizování žádostí o tyto úvěry. Stát v této souvislosti poskytl podnikům příspěvek až do výše miliónu korun na úhradu úroků těchto úvěrů. Svoji roli zde hrála spolupráce s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou (ČMZRB) a také s exportní pojišťovnou EGAP.

Výrazná fiskální stimulace včetně navýšení sociálních výdajů v důsledku koronavirové krize a také v důsledku výrazného zdražení surovin (mimo jiné i kvůli válce na Ukrajině) došlo následně k vysokému nárůstu inflace, kterou se podařilo zkrotit prakticky až v současné době. I toto navýšení inflace mělo vliv na hospodaření komerčních bank. Klíčovou roli hrálo výrazné navýšení úrokových sazeb, což se projevilo na jedné straně pozitivním stimulem pro získání kapitálu ve formě depozit, na druhé straně však vyššími nákladovými úroky, které hospodaření bank zatížilo. Na druhé

straně nastalo zvýšený výnosových úroků, i když patrně ne v tak velké výši vzhledem k již dříve zafixovaným úrokovým sazbám, a také došlo k omezenějšímu přístupu podnikatelských subjektů k dalšímu úvěrovému kapitálu.

2. Vliv koronavirové krize na hospodaření bank

Dříve zmíněná opatření měla vliv na hospodaření komerčních bank. Tento vliv se projevil zejména ve třech základních oblastech. Za prvé došlo k poklesu čistého zisku českých bank, za druhé pak ke snížení ukazatele finanční analýzy ROA zejména u větších bankovních institucí, a dále pak se výrazně v bankovním sektoru prohloubila digitalizace a rozvoj internetového bankovníctví, což bylo způsobeno především výrazným omezením návštěv klientů na jednotlivých pobočkách a zvýšenou komunikací s bankami z domova či z jednotlivých pracovišť.

Pokles zisku v koronavirovém období je možné demonstrovat v následující tabulce:

Tabulka č. 1 – Zisk českých bank včetně vybraných položek 2018-2021

Období	Zisk běžného roku po zdanění	Čistý úrokový výnos	Výnosy z dividend
2018	81 440 mil. Kč	129 754 mil. Kč	9 164 mil. Kč
2019	91 105 mil. Kč	145 748 mil. Kč	12 310 mil. Kč
2020	47 470 mil. Kč	126 875 mil. Kč	6 962 mil. Kč
2021	70 575 mil. Kč	128 879 mil. Kč	6 237 mil. Kč

Zdroj: Kárová, Alžběta (2022), s. 19, upraveno autorem.

Z výše uvedené tabulky mimo jiné vyplývá, že po silném poklesu zisku v roce 2020 došlo následně již v roce 2021 k jeho navýšení téměř na hodnotu před covidem. Dále dle Kárové (2022) s přihlédnutím k interním informacím ČNB vyplývá, že se s poklesem zisku lépe vypořádaly malé a střední banky než banky velké. Jako názorný příklad je možné uvést pokles zisku v roce 2020 Komerční banky, a.s. o 46 % a Raiffeisenbank, a.s. o 53 %, zatímco např. zisk Air Bank, a.s. poklesl pouze o 15 % (Kárová, 2022, s. 21). Stabilitu bankovního zisku i dosažení před kovidové úrovně potvrdily u většiny jak malých a středních, tak i velkých bank další analýzy, např. dle Grafové (2024).

Další oblastí, která by měla být analyzována v souvislosti s koronavirovou krizí a jejím vlivu na hospodaření bank, by měla být případná změna defaultu u poskytovaných úvěrů. Zde je možné podle dostupných výzkumů (Grafová, 2024) rozlišit změny nevýkonných úvěrů (nevýkonných pohledávek bank) u domácností a nefinančních podniků. U domácností jsou tyto změny minimální, kdy výše těchto pohledávek u komerčních bank byla v roce 2019 1,7 % a v roce 2020 následoval nárůst pouze na hodnotu 1,8 % (Grafová, 2024). Příčinu minimálních změn u domácností můžeme hledat především v minimálním zvýšení nezaměstnanosti a v poměrně štedré sociální politice včetně rozšíření a zvýšení čerpání nemocenských dávek. Tato opatření měla za následek výrazné ome-

zení případného výpadku příjmů domácností a s tím spojenou neschopnost splácet příslušné úvěry včetně úvěrů hypotečních. U nefinančních podniků došlo naopak v roce 2020 ke zvýšení těchto pohledávek na 4,2 % z původních 3,2 % v roce 2019 (Grafová, 2024). Zde hlavní příčina spočívá především v tom, že podniky v určitých odvětvích, např. v oblasti cestovního ruchu, ztratily značnou část svých příjmů generovaných v minulých letech. Pro účely oceňování komerčních bank je důležitý také vývoj defaultních měr, tj. poměr nevýkonných a výkonných úvěrů v rámci bankovního sektoru. V období covidové krize došlo k mírnému zvýšení těchto defaultních měr, které se však již v roce 2022 začaly opět vracet na původní hodnoty před krizí, v některých případech i na hodnoty nižší. Jako příklady je možné uvést např. ČSOB snížila před kovidovou míru defaultu z 1,8 % na 1,2 % v roce 2022 a Česká spořitelna, a.s. z před kovidových 1,1 % na 0,97 % v roce 2022 (Grafová, 2024). Mírný nárůst ukazatele u obou bank byl zaznamenán v roce 2020, nicméně obě banky prokázaly relativně velkou schopnost adaptovat se na měnící se podmínky a vyrovnat se s krátkodobými krizemi. Poněkud problematičtější, i když ne zcela zásadně, byla situace u menších bank, kde míra defaultu vzrostla u některých z nich v roce 2020 výrazněji, nicméně s následnou tendencí opětovného poklesu (Grafová, 2024). Větší banky mají pochopitelně výhodu, že mají širší portfolia tvořená úvěry domácnostem, které se i díky již dříve zmíněné štedré sociální politice dokázaly s koronavirovou situací lépe vypořádat. Menší banky měly naopak i větší problémy s řízením své úvěrové politiky často závislé i na relativně rizikovějších dlužnících.

3. Dopad koronavirové krize na oceňování bank

Proces oceňování komerčních bank vychází z obdobných principů jako oceňování klasických podnikatelských subjektů. Po důkladné finanční analýze a potvrzení going-concern principu, následuje ocenění vybranými metodami, výnosovými, tržního srovnání či majetkovými. Jedním ze zásadních věcí u oceňování komerčních je skutečnost, že se jedná o regulované podnikání, což skýtá velké výhody pro znalce či oceňovatele, neboť stabilita bankovního sektoru je hlídána národním regulátorem. ČNB vykonává poměrně rozsáhlou regulační a kontrolní činnost, přičemž účinný dohled pomáhá kvalitě ocenění a dává znaleckým společnostem daleko větší jistotu týkající se finančního zdraví oceňované komerční banky, než je tomu v případě klasického podniku a také potvrzuje udržení požadovaného going-concern principu. Důležitou roli hraje ukazatel kapitálové přiměřenosti, který mimo jiné vyjadřuje vybavenost banky vlastními zdroji ve vztahu k rizikové struktuře aktiv a také ve vztahu k vybraným mimobilančním aktivům a tržním rizikům. Díky potřebné výši vlastního kapitálu zvyšuje banka svoji stabilitu a snižuje svoji rizikovost a je připravena na plánované, ale i neplánované ztráty (Hrdý, 2017). ČNB rovněž zveřejňuje údaje za celý bankovní sektor, což znalcům a znaleckým ústavům výrazně usnadňuje práci z hlediska mezipodnikového srovnání. Silná regulace procesu oceňování komerčních bank výrazným způsobem pomáhá při celém procesu zejména výnosového oceňování. Ke stabilitě bankovního sektoru určitě přispělo také časově omezené daně z mimořádných zisků, od roku 2023 zrušení úročení a od roku 2025 zvýšení povinných minimálních rezerv komerčních bank u ČNB.

Další pozitivní skutečností napomáhající bezproblémovému procesu ocenění komerčních bank je relativně silná stabilita a velmi dobré finanční zdraví českých komerčních bank, které je mnohdy výrazně vyšší, než je tomu u mateřských společností v západní Evropě. Tuto skutečnost

podporují také relativně vysoké hodnoty ukazatele kapitálové přiměřenosti českých komerčních bank, které byly rovněž před začátkem koronavirové krize a výrazně přesahovaly minimální požadované hodnoty národním regulátorem Českou národní bankou. Tento silný kapitálový polštář českých komerčních bank výraznějším způsobem omezí negativní dopady jakékoliv ekonomické krize včetně proběhlé krize koronavirové. V roce 2022 bezprostředně po skončení koronavirové krize dosáhla průměrná kapitálová přiměřenost českých bank úrovně 19,9 %, přičemž bankovní průměr EU činil 19,4 % (Nedvěd, 2023). Výrazně vysoká byla návratnost vlastního kapitálu, který byl ve stejném roce v ČR 14,2 %, zatímco v EU byl pouze na úrovni 8 %, vyšší byla i návratnost aktiv, která byla v ČR 1,1 %, zatímco v EU pouze 0,52 % (Nedvěd, 2023). Příznivá byla i čistá úroková marže, v ČR na úrovni 2,2 %, v EU průměr 1,4 % a také ukazatel likviditního krytí byl na solidní úrovni v ČR 167,3 %, v EU pak 165 % (Nedvěd, 2023). Situace po skončení koronavirové krize je u českých bank ve většině základních parametrů lepší, než je evropský průměr. Vedle prostorového srovnání bude jistě stát za úvahu i srovnání časové. Např. v roce 2019 byl ukazatel kapitálové přiměřenosti českých bank na úrovni 21,1 %, návratnost vlastního kapitálu pak byla 11,6 %, ukazatel likviditního krytí pak 172 % a návratnosti aktiv pak na úrovni 1,2 %. I z hlediska časového vývoje můžeme konstatovat, že české banky si udržely svoji dobrou pozici i po koronavirové krizi na velmi dobré úrovni. Tuto skutečnost potvrzuje i fakt, že ceny akcií českých bank obchodovaných na burze povětšinou rostou, přičemž tento růst je způsoben nejčastěji stabilní ziskovostí a také zaváděním inovativních produktů. Za první tři čtvrtletí roku 2024 dochází k nárůstu zisku oproti minulým obdobím o 28,9 % u České spořitelny, a.s., o 2 % u Komerční banky a o 6,6 % u Moneta Money Bank, a.s. Tržní hodnota akcií Komerční banky, a.s. vzrostla o 18,2 %, Moneta Money Bank, a.s. o 31,6 % a finanční skupiny Erste Group, kam patří také Česká spořitelna, a.s., dokonce o 56,6 % (Voženílek, 2024).

Z dříve uvedeného vyplývá, že stabilita českých bank nebyla v konečném důsledku koronavirovou krizí významným způsobem ovlivněna a že by tedy nemělo dojít k významným změnám při procesu jejich oceňování. U výnosového oceňování může docházet k mírnému poklesu disponibilního peněžního příjmu neboli dividendového potenciálu v důsledku vytváření vyšších opravných položek kvůli mírně snížené návratnosti poskytnutých úvěrů nebo v důsledku již do budoucna avizovaných zvýšených kapitálových požadavků centrálním regulátorem z důvodu eliminace případných budoucích rizik, které by mohly stabilitu komerčních bank ohrozit. Z hlediska obligačního cenového modelu by nemělo dojít k významnějšímu poklesu hodnoty čistých aktiv (NAV), neboť bankovní aktiva rovněž nebyla koronavirovou krizí závažnějším způsobem ovlivněna. U metody tržního srovnání pak koronavirová krize neměla významnější dopad ani na hodnotu srovnatelných subjektů (komerčních bank) ani na hodnotu srovnatelných transakcí. Můžeme tedy konstatovat, že se víceméně potvrdila jednoduchá hypotéza, že vzhledem k velmi dobrému finančnímu zdraví českých komerčních bank a jejich vysoké stabilitě, nevedla koronavirová krize k zásadnějším negativním změnám v procesu oceňování komerčních bank. České komerční banky jsou i nadále zdravé a do budoucna by případné krize mohly mít vliv na snížení tržních hodnot jednotlivých komerčních bank, neměly by však ohrozit jejich stabilitu i going-concern princip.

Závěr

Cílem tohoto příspěvku byla analýza skutečnosti, zda situace v souvislosti se SARS-CoV-2 neměla zásadnější vliv na rizika i na samotný proces oceňování komerčních bank. Byla vymezena jednoduchá hypotéza, že vzhledem k velmi vysokému finančnímu zdraví českých komerčních bank a jejich vysoké stabilitě, by k zásadnějším negativním změnám v procesu jejich oceňování nemělo dojít.

Tato hypotéza se potvrdila. Provedená analýza potvrdila, že se české banky vypořádaly s koronavirovou krizí velmi dobře. České komerční banky jsou i nadále zdravé a jsou připraveny čelit i dalšímu případnému negativnímu makroekonomickému vývoji. Velký vliv na celou situaci má i skutečnost, že se jedná o regulované podnikání, které je pod dozorem národního regulátora, tj. ČNB, která svými průběžnými opatřeními snižuje míru dopadu těchto negativních opatření. Neustálý tlak na zvyšování nutné hodnoty vlastního kapitálu v souvislosti se zvyšováním ukazatele kapitálové přiměřenosti právě ze strany národního regulátora má za následek vyšší odolnost komerčních bank vůči různým krizovým situacím. V případě významnějších ekonomických a finančních krizí se pak může objevit vyšší riziko nesplacení pohledávek, zejména pak bankovních úvěrů, což by se pak mohlo projevit ve snížení dividendového potenciálu v důsledku vytváření vyšších opravných položek a tím i ve snížení výnosového ocenění. Stejná situace by nastala i metody obligačního cenového modelu, kdy by došlo ke snížení čisté hodnoty aktiv (NAV) a tím i ke snížení hodnoty ocenění.

Literatura:

- [1] ANTI-COVID opatření bankovního sektoru. Online. Česká bankovní asociace. 2020. Dostupné z: <<https://cbaonline.cz/anti-covid-opatreni-bankovniho-sektoru>.>
- [2] ČNB (2021). ČNB se vyjádřila k záměru bank na výplatu dividend. Dostupné z WWW: <<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-se-vyjadрила-k-zamerum-bank-na-vyplatu-dividend/>.>
- [3] ČNB (2020). Zpráva o finanční stabilitě 2019/2020. Dostupné z WWW: <https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/financni-stabilita/.galleries/zpravy_fs/fs_2019-2020/fs_2019-2020_kapitola_3.pdf.>
- [4] DAMODARAN, A. (2009): *Valuing Financial Service Firms*. New York, Damodaran, c2009,) WWW dostupné z <<http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>>.
- [5] GRAFOVÁ, Vanessa (2024). Finanční analýza vybraných bank s porovnáním dopadů COVID-19 na dané banky. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze.
- [6] HAZEL, J.,J. (1996). *The Bank Valuation Handbook*. Irwin Publications, USA,1996,329 s.
- [7] HEJDUKOVÁ, M. (2009): Specifika komerčních pojišťoven jako předmětu ocenění s důrazem na finanční analýzu. *Oceňování*, 2009, roč.2, č. 4, s. 14-28
- [8] HEJDUKOVÁ, M., (2010): Výnosové metody oceňování komerčních pojišťoven. *Oceňování*, 2010, roč. 3, č. 3, s. 16-26.
- [9] HRDÝ, M aj. (2017). *Oceňování bank, pojišťoven a dalších finančních institucí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 292 s.
- [10] HRDÝ, M. (2016). Nové poznatky z oceňování finančních institucí. *Oceňování*, ročník 9, č. 1/2016, s. 3-13

- [11] HRDÝ, M. (2015). Oceňování investičních fondů a investičních společností v kontextu nové zákonné úpravy. *Oceňování*, ročník 8, č. 2/2016, s. 47-57
- [12] HRDÝ, M. (2013). Úvod do oceňovacích standardů pro investiční společnosti, investiční fondy a penzijní společnosti. *Oceňování*, ročník 6, č. 2 /2013, s. 14 – 26
- [13] HRDÝ, M. (2012). Problematika diskontní úrokové míry při oceňování bank a dalších finančních institucí. *Oceňování*, ročník 5., č. 3/2012, s. 14–26.
- [14] HRDÝ, M. (2011). Oceňovací standardy pro banky a další finanční instituce. *Oceňování*, ročník 4., č. 3/2011, s. 21-36.
- [15] HRDÝ, M. (2005). *Oceňování finančních institucí*. Praha: Grada Publishing, 2005, 216 s.
- [16] HRDÝ, M. – DUCHÁČKOVÁ, E. (2011): Úvod do oceňovacích standardů pojišťoven. *Oceňování*, roč. 4, č.4/2011.
- [17] KÁROVÁ, Alžběta. (2022). Dopad Covid-19 krize na český bankovní sektor. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze.
- [18] KRÁLÍK, J. (2007): *Specifika zpracování finanční analýzy, její možné modifikace a vlastní aplikace při procesu oceňování pojišťovny*. Doktorská disertační práce. Liberec: Technická universita Liberec, Ekonomická fakulta, 2007
- [19] MASSARI, M., GIANFRATE G., ZANETTI L. *The Valuation of Financial Companies. Tools and Techniques to Value Banks, Insurance Companies, and Other Financial Institutions*. United Kingdom, 2014, John Wiley and Sons, 246 pp.
- [20] MILLER, W. D, (1995). *Commercial Banks Valuation*. John and Sons, Inc., USA, 1995, 263 s.
- [21] NEDVĚD, Karel (2023). Představení českého bankovního sektoru - klíčové finanční ukazatele českých a evropských bank. Dostupné z <WWW: <https://www.fio.cz/zpravodajstvi/odborne-clanky/290920-predstaveni-ceskeho-bankovniho-sektoru-klicove-financni-ukazatele-ceskych-a-evropskych-bank>>.
- [22] Přehled všech opatření ČNB souvisejících s koronavirovou krizí na jednom místě. WWW: Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/koronavirus/
- [23] REZAEE, Z., (2001). *Financial Institutions, Valuations, Mergers and Acquisition*. Wiley John and Sons, USA, 2001, 434 s.
- [24] VOŽENÍLEK, L. (2024). Banky lákají investory. Nabízí solidní zisky a silný růst akcií. Dostupné z WWW: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-banky-lakaji-investory-nabizi-solidni-zisky-a-silny-rust-akcii-263514>>.
- [25] Zákon č. 177/2020 Sb. o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií Covid-19 (tzv. Úvěrové memorandum).
- [26] Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech.

Problematika oceňování komerčních bank v postcovidové době

Milan Hrdý

Abstract

Cílem tohoto příspěvku je analýza skutečnosti, zda situace v souvislosti se SARS-CoV-2 neměla zásadnější vliv na rizika i na samotný proces oceňování komerčních bank. Byla vymezena jednoduchá hypotéza, že vzhledem k velmi vysokému finančnímu zdraví českých komerčních bank a jejich vysoké stabilitě, by k zásadnějším negativním změnám na proces jejich oceňování nemělo dojít. Základními metodickými nástroji tohoto příspěvku je analýza daného stavu, metoda komparace současného stavu s novými poznatky a také finální syntéza s příslušnými doporučeními pro oblast oceňování komerčních bank. Provedená analýza skutečně ukázala, že i přes určitý krátkodobý pokles výkonnosti českých komerčních bank v krizovém roce 2020 se české komerční banky vypořádaly s koronavirovou krizí velmi dobře a zásadně se nezvýšil ani ukazatel default rate. Z toho vyplývá, že žádný zásadnější vliv na problematiku oceňování komerčních bank koronavirová krize mít nebude. Potvrdilo se, že právě velmi dobré finanční zdraví českých komerčních bank i přísná regulační politika ČNB zvyšuje odolnost těchto institucí v případě příslušných krizí. Zesilující regulační opatření mohou mít pouze negativní vliv na snížení hodnoty komerčních bank především v případě použití výnosových metod.

Klíčová slova: Oceňování; SARS-Cov-2; Komerční banky; Riziko;

The issues of valuation of commercial banks in the post-covid era

Abstract

The aim of this contribution is the analysis of the fact whether the situation in connection with SARS-CoV-2 had a more fundamental effect on the risks and on the valuation process of commercial banks. A simple hypothesis was defined, that due to the very strong financial health of Czech commercial banks and their high stability, there should not be major negative changes to their valuation process. The basic methodological tools of this contribution are the analysis of the given state, the method of comparing the current state with new findings, as well as the final synthesis with relevant recommendations for the area of valuation of commercial banks. The analysis carried out indeed showed that, despite a certain short-term decline in the performance of Czech commercial banks in the crisis year 2020, that Czech commercial banks dealt with the coronavirus crisis very well and the default rate did not increase significantly. It follows that the coronavirus crisis will not have any major impact on the valuation of commercial banks. It has been confirmed that the very good financial health of Czech commercial banks and the strict regulatory policy of the CNB increase the resilience of these institutions in the event of respective crises. Strengthening regulatory measures could only have a negative effect on the reduction of the value of commercial banks, especially in the case of the use of income methods.

Key words: Valuation; SARS-Cov-2; Risk; Commercial Banks;

JEL classification: G20